

Gepubliceerd op [Sovon.nl](https://www.sovon.nl) (<https://www.sovon.nl>)

[Home](#) > Een waarneming is zilver, een telling is goud (Ios artikel)

Publicatie

Een waarneming is zilver, een telling is goud

17

Stel je voor: in het park bij je in de buurt is vorig voorjaar drie keer een zingende boomklever waargenomen. Dit voorjaar zijn er geen boomklevers gemeld. Is-ie verdwenen? Die conclusie kun je niet trekken als je niet weet op wat voor manier die waarnemingen zijn verzameld. Want misschien zat het hek van het park dit voorjaar wel op slot en kwamen er geen vogels. Bezochten ze het plekje waar boomklevers zitten niet of vonden ze de boomklever niet bijzonder genoeg om te melden.

Of, en hoeveel boomklevers er in het park voorkomen, wordt al een stuk duidelijk als een vogelaar besluit om elk voorjaar een paar keer hetzelfde buitenplekje door het park te maken. Hij noteert telkens alle vogels die hij ziet en hoort, dus ook de boomklevers. Zo worden zijn waarnemingen onderdeel van een telling. Als hij dit voorjaar geen boomklevers meer tegenkomt, kunnen we met zekerheid concluderen dat de soort verdwenen is.

Natuurlijk is dit een zwart-witte voorstelling van zaken. Tellen blijft mensenwerk; je kunt altijd een klein aantal kleine boomklevers missen en je hebt niet alle invloeden in de hand. Toch maakt telwerk, met systematische waarnemingen, het veel makkelijker om de belangrijkste vragen over vogel monitoring goed te kunnen beantwoorden.

Hoeveel zijn het er? Waar zitten ze, en waar niet? Hoe gaat het zé?

Die vragen stelt Sovon al vijftienentwintig jaar, met als doel om de veranderingen in aantallen en verspreiding van alle wilde vogels in Nederland te volgen. Daarvoor organiseren we meetnetten en atlasprojecten, waar duizenden telers in hun vrije tijd met veel plezier aan meedoen. Met de meetnetten houden we doorlopend een vingertje aan de pols van aantalsontwikkelingen. Alle telers samen leveren één keer per jaar een nieuw punt in de aantalsgrafiek op. Zo ontstaat een

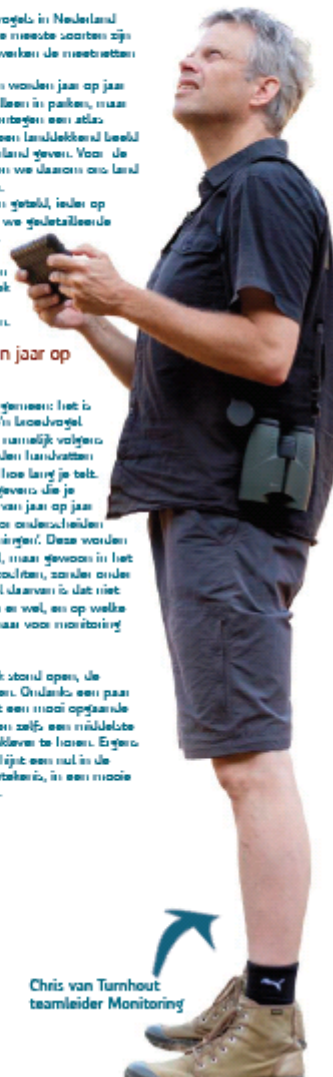
steeds langere lijn, die versauwt hoe het met de vogelpopulatie gaat. Bij de boomklever stijgt die lijn overigens; de soort neemt toe.

Maar je kunt toch niet alle vogels in Nederland jaarlijks tellen? Inderdaad, de meeste soorten zijn daarvoor te talrijk. Daarom werken de meetnetten meestal met steekproeven. In een selectie van gebieden worden jaar op jaar tellingen gedaan. Dus niet alleen in parken, maar in alle biotopen. Als je daarintegen een atlas maakt, wil je natuurlijk wel een landdekkend beeld van de verspreiding in Nederland geven. Voor de nieuwe Vogelatlas verdeelden we daarom ons land in velden van 5x5 kilometer. Die velden we met z'n allen geteld, ieder op dezelfde manier. Zo konden we gedetailleerde verspreidingskaarten maken. En tegelijkertijd kijken of de tellingen voor de meetnetten kwalitatief betrouwbare steekproeven zijn, goed verdeeld over het land en de biotopen.

Gegevens moeten van jaar op jaar vergelijkbaar zijn

Een ding heeft al dat tellen gemeen: het is 'systematisch' van opzet. Zo'n boomvogel rondje door het park loop je namelijk volgens bepaalde richtlijnen. Die lieden handvatten over waar, wat, wanneer en hoe lang je belt. Zo zorgen ervoor dat de gegevens die je verzamelt vergelijkbaar zijn, van jaar op jaar en van plek tot plek. Hierdoor onderhouden 'tellingens' zich van 'waarnemingen'. Deze worden niet systematisch verzameld, maar gewoon in het voorliggen of tijdens vogeltochten, zonder onderliggend protocol. Het nadeel daarvan is dat niet duidelijk is op welke soorten er wel, en op welke er niet is, gelet. Heel leuk, maar voor monitoring veel minder bruikbaar.

Terug naar het park. Het hek stond open, de vogelaar liep zijn vaste rondje. Ondanks een paar praktische belouderden, met een mooi opgeharde zand, een orkest aan vogels en zelfs een middeleeuwse lantaarn speelde... geen boomklevers te horen. Eigen op het Sovon-kantoor verschijnt een nul in de database. Een nul met betekenis, in een mooie lijst van andere soorten.

Chris van Turnhout
teamleider Monitoring

Een waarneming is zilver, een telling is goud (los artikel)

Chris van Turnhout, teamleider Monitoring bij Sovon, legt het verschil tussen alleen waarnemen en tellen uit. Eén ding heeft al dat tellen gemeen: het is 'systematisch' van opzet. Zo'n rondje door het park loop je al tellend bepaalde richtlijnen. Die bieden handvatten over waar, wat, wanneer en hoe lang je telt. Ze zorgen ervoor dat de gegevens die je verzamelt vergelijkbaar zijn, van jaar op jaar en van plek tot plek. Hierdoor onderscheiden 'tellingen' zich van 'waarnemingen'.

Document:

[waarneming_is_zilver_-_telling_is_goud_vb2018_vanturnhout-compressed.pdf](#) [1]

Auteurs:

Chris van Turnhout

Jaar van uitgave:

2018

Publicatiemedium:

Vogelbalans

Bron artikel:

Vogelbalans 2018

Jaargang bron:

2018

Soortgroep:

[Alle soorten](#) [2]

Publicatietaal:

Nederlands

[Disclaimer](#) [Privacyverklaring](#) [Voorwaarden](#) [Colofon](#) [Sitemap](#)

Bron-URL: <https://www.sovon.nl/nl/publicaties/een-waarneming-zilver-een-telling-goud-los-artikel>

Links

[1] https://www.sovon.nl/sites/default/files/doc/PDF-jes/waarneming_is_zilver_-_telling_is_goud_vb2018_vanturnhout-compressed.pdf

[2] <https://www.sovon.nl/nl/taxonomy/term/76>